

Anders maken we samen!

COALITIEAKKOORD OLDAMBT 2018 - 2022

Door samen te werken en 'stenen' met mensen te verbinden, maken we completer beleid en nemen we weloverwogen en gedragen beslissingen. Dat doen we niet alleen, dat kan alleen samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners, raad, college en de regio. En daarmee zorgen we ervoor dat we het anders dan eerder maken, met zijn allen.

Oldambt is een prachtige gemeente, een jonge gemeente met veel plannen en ambitie. Waar kansen liggen in het versterken van het toerisme, waar we de bijzondere verhalen van ons gebied willen versterken en vermarkten en waar we ruimte willen bieden voor nieuwe ideeën en initiatieven. Een gemeente waarin we omkijken naar elkaar. Waar we de ruimte nemen om te kijken naar de behoeften en verlangens van de ander, om zo samen verder te bouwen aan de plaats waar je je thuis voelt. We bouwen aan een samenleving met ruimte en begrip voor elkaar, waar je mag zijn wie je bent, oud of jong, homo of hetero. Omdat je hier bent geboren en getogen of omdat je 'keuze-Oldambtster' bent.

Samen de schouders eronder

Oldambt is ook een gemeente met veel uitdagingen. Een gemeente met een meer dan gemiddeld aantal mensen die op zoek zijn naar werk, ondersteuning nodig hebben of zorg vragen. Waar ondernemers hard werken voor hun bestaan en dat van hun werknemers. Waar we met elkaar zoeken naar kansen op de arbeidsmarkt voor nieuwe en bestaande bedrijven. Voor al deze Oldambtsters willen we elke dag keihard aan de slag. Mocht je hulp of ondersteuning nodig hebben, dan kan en mag je daarop rekenen.

We willen werken aan een Oldambt waar je mag worden wat je wilt. Onderwijs is daarbij de sleutel. We werken samen met voorscholen en onderwijs aan doorlopende leerlijnen tot 23 jaar. Samen met het middelbaar en hoger onderwijs en het bedrijfsleven bouwen we aan een innovatief Oldambt met stageplaatsen, onderzoeksopdrachten, traineeships en banen voor starters. Goede digitale ontsluiting, denk aan snel internet, is daar onlosmakelijk mee verbonden en noodzakelijk om te kunnen innoveren. Onderwijs leidt tot meer perspectief. Perspectief op de arbeidsmarkt, of je nu met je handen werkt of met je hoofd.

Door veranderende bevolkingsopbouw en -omvang komt het voorzieningenniveau en de leefbaarheid in onze gemeente onder druk te staan. Dit vergt specifieke aandacht en een specifieke aanpak op wijk- en/of dorpsniveau die we samen met de bewoners willen oppakken. De dorps- en wijkvisies zijn hiervoor een belangrijk kader.

Werk is de motor van ontwikkeling

Ontwikkeling in je loopbaan, maar ook van een gebied of streek. Het economisch tij lijkt wat te keren en de mogelijkheden die daardoor ontstaan, grijpen we volop aan. Kansen zoals de circulaire economie ons biedt, het nog onbenutte potentieel van ons prachtige landschap en Oldambt als hub voor nieuwe en creatieve ondernemers. We zetten in op sociale ondernemingen om zo de grote groep Oldambtsters die met een steuntje in de rug aan het werk kan, zoveel mogelijk kansen te bieden.

Onze ligging biedt kansen, aan de rijksweg A7 en aan de grens. We werken samen met Midden-Groningen en de provincie om de economische aantrekkelijkheid van de A7-corridor meer te vermarkten en te vergroten. De nu al sterke grensoverschrijdende samenwerking bouwen we nog verder uit.

Oldambt bouwen we samen

In gezamenlijkheid komen we verder. Gedragen oplossingen bedenken voor de integrale problemen van nu. Een probleem of vraag uit de samenleving is meestal breder dan een afdeling of cluster in het gemeentehuis of een commissie in de raad. Integrale vragen vereisen een integraal antwoord. Wij geloven dat een integrale aanpak vaker leidt tot kwaliteit en doelmatigheid. Het zoveel mogelijk op één plaats huisvesten van het gemeentelijk personeel draagt bij aan een meer integrale aanpak. In de afgelopen jaren hebben we daar ervaring mee opgedaan in de aanpak van het gebiedsgericht werken en

het ondernemersloket. Daarmee staan we naast inwoners en ondernemers en kunnen we samen problemen oplossen of nieuwe plannen maken. Niet overnemen, maar samenwerken en overlaten waar dat kan. Signalen van buiten gebruiken als basis voor beleid, met het algemeen belang voorop. Ruimte hebben voor elkaars perspectief, de opdracht die er ligt en op basis van gelijkwaardigheid. Dat wordt de basis van ons verdere handelen. Samen als college en raad staan voor onze zaak in samenwerking met inwoners, andere overheden en maatschappelijke partners.

Deze aanpak en manier van samenwerken, helpt ons een betere bijdrage te leveren aan de grote opgaven die eraan komen. De door de Verenigde Naties geformuleerde 'Global Goals' zijn duurzame ontwikkelingsdoelen waarin wij een rol spelen. Wij leveren daar een bijdrage aan door de samenhang zichtbaar te maken tussen de inzet op het sociaal domein, het fysiek domein, economie en de relatie inwoner en gemeente. Deze samenhang is terug te vinden in onze integrale aanpak.

We willen het goede van het ingezette en uitgevoerde beleid voortzetten. Maar we willen ook vanuit de verschillende achtergronden, nieuwe accenten leggen. Nieuwe wegen bewandelen waar dat leidt tot meer succes. Een voorbeeld daarvan is dat we het gesprek over de taakoverdracht van provincie naar ons als gemeente met kracht willen voortzetten. We zien kansen in taken die meer bij ons passen en willen daar, mits de middelen meekomen, voortvarend mee aan de slag. Dat geldt ook voor de uitwerking van het bestuursakkoord

dat de VNG, het rijk en IPO met elkaar hebben gesloten over het gezamenlijk staan voor opgaves, zoals de transitie naar duurzame energie, het tegengaan van eenzaamheid en het terugdringen van het aantal mensen met problematische schulden. Dit omdat wij als gemeente het eerste aanspreekpunt voor inwoners zijn van alle overheidslagen.

De geschiedenis van de Oldambtsters kenmerkt zich door strijd, maar ook eendrachtige samenwerking. De strijd tegen het water om zo nieuw land te creëren. In de Graanrepubliek strenden Oldambtsters voor rechtvaardigheid en een menswaardig bestaan. Samen de schouders eronder vanuit het besef dat we op die manier verder komen. Vanuit die basishouding werken we graag verder.

Als internationale omstandigheden daarom vragen en vluchtelingenopvang noodzakelijk is, loopt de coalitie niet voor haar verantwoordelijkheden weg. Mensen in nood zijn bij ons altijd welkom.

Met elkaar, raad en college samen

De opgave voor onze gemeente is groot. Zo groot dat ze soms de politiek overstijgt. We willen samen met elkaar afspraken maken. Niet de raad verdelen in oppositie en coalitie, maar met elkaar werken een Oldambt waar het goed wonen, werken en leven is. Een Oldambt met aandacht voor elkaar en de ruimte voor de ander.

We hebben dan ook een akkoord gesloten op hoofdlijnen en niet alles dicht willen regelen. Ook ter wille van een vruchtbaar debat in de

raad met respect voor ieders rol en positie, een goede publieke afweging en gedragen besluiten. Het gaat dan bijvoorbeeld over de energietransitie, daarin willen we meters maken. Want we willen allemaal van het gas af. Het kader ligt daarvoor in de omgevingsvisie. Maar hoe en waar... Dat spreken we graag samen af met raad, inwoners en ondernemers.

Maar het gaat ook over bijvoorbeeld snel internet. Breedband is voor ons allemaal van groot belang. Nu ligt de bal bij de provincie, maar welke stappen zijn we bereid samen te zetten als het ons niet snel genoeg gaat?

Vanuit de wens om zaken niet meer alleen vanuit één domein te bekijken, wil het college meer integraal werken en daarmee winst behalen. Winst voor onze inwoners die zich bij ons melden met hun vraag, die graag één aanspreekpunt willen. Geen hokjes en schotten meer en sociale teams dicht bij huis. Ze willen graag een goed en efficiënt antwoord op hun vragen, ideeën en suggesties. Dit kan invloed hebben op hoe onze raad(sleden) en commissies zich organiseren.

Verder willen we graag afspraken maken over spreektijd, vergaderorde en bijvoorbeeld een rekenkamer. Dit kan werken aan een regionale rekenkamerfunctie zijn of aanhaken bij de noordelijke rekenkamer. Daarover willen we in gesprek.

Integriteit is een thema dat ons allemaal bezighoudt en waar ook steeds meer over gesproken wordt, daar willen we mee aan de

slag. Raad, college en de organisatie. We willen met elkaar aan deze zaken werken zodat we de lokale democratie levendig houden en zorgen dat inwoners, dorps- en belangverenigingen zich vertegenwoordigd voelen.

De wens om jongeren bij de lokale politiek te betrekken, is iets wat ons allemaal bindt. Hoe gaan we dat de komende periode vormgeven? Een jongerenraad zoals door sommige partijen is geopperd of zijn er andere ideeën? Met dit soort zaken willen we graag in gezamenlijkheid aan de slag.

Solide besturen met betrouwbaar financieel beleid

De ambities voor de komende jaren zijn hoog evenals de uitdagingen waar we voor staan. Gezien de huidige onzekere financiële vooruitzichten achten we het vrijwel onmogelijk om gewenste voorstellen financieel vast te leggen in dit akkoord. De begroting van 2019 moet uitwijzen hoeveel ruimte daarvoor is en welke keuzes we kunnen of moeten maken met elkaar. De basisafspraken zijn helder:

afspraken

- De rijksmiddelen bestemd voor sociaal beleid zetten we ook in voor het sociaal domein. We hebben eerder 1 miljoen euro beschikbaar gesteld bovenop de rijksmiddelen en dat houden we deze periode zo.
- De OZB wordt niet verhoogd los van de trendmatige stijging van maximaal twee procent. Daar waar er structurele financiële ruimte ontstaat, is lastenverlaging een van de prioriteiten.

Samen aan de slag

Gebiedsgericht werken

Passend bij onze al bestaande visie over het van buiten naar binnen werken, blijft gebiedsgericht werken met gebieden en gebiedsregisseurs één van de pijlers van ons handelen. Dit passen we niet alleen toe op het ruimtelijk domein, maar verbinden we nadrukkelijk met het sociaal domein. Immers leefbaarheid beperkt zich niet tot 'stenen en wegen'. Mede door de nauwe samenwerking met Sociaal Werk Oldambt hebben wij goed zicht op wensen van inwoners. We willen in deze periode deze kennis en expertise van de gebiedsregisseurs verbinden met de nog te ontwikkelen sociale teams.

Ondernemersloket

Bedrijven, bedrijvigheid en werkgelegenheid zijn de belangrijkste aanjagers van onze economische ontwikkeling. Daarom wordt het ondernemersloket de andere pijler van onze samenwerking. Het ondernemersloket is ons startpunt voor ondernemers; zowel nieuwe gezichten als vertrouwde bedrijven kunnen bij ons terecht. Met vragen en wensen, maar vooral ook om mee te denken en input te leveren.

Minder regels en nog meer oog voor 'de klant'

Het principe van "nee, tenzij" wordt "ja, mits". Dit vraagt een cultuurverandering waarmee al een flinke start is gemaakt. Klantgerichtheid, meedenken en verbinden zijn daarbij van groot belang. In 2021 treedt, naar verwachting, de Omgevingswet in werking. Wij zijn hierop al aardig voorbereid, onder andere met een door de raad vastgestelde omgevingsvisie.

De opgestelde dorps- en wijkvisies zijn onder meer input voor het programma Verkeer. Dit programma maakt deel uit van de Omgevingswet en vervangt het 'oude' Gemeentelijke Verkeers- en Vervoerplan (GVVP). Daarnaast komen er meer programma's, ook daar is integraliteit zichtbaar. In het programma Natuur krijgen naast landschap en natuur ook cultuurhistorie en erfgoed een plek. Het programma

Duurzaamheid gaat naast de energietransitie juist ook over verduurzamen van woningen en bedrijventerreinen. De invloed van mensen op hun omgeving wordt groter, dus ook weer meer van buiten naar binnen.

Makkelijk bereikbaar

We bieden daar waar mogelijk dienstverlening (ook) digitaal aan. We maken de website toegankelijker zodat informatie snel te vinden is en duidelijk is voor iedereen, ongeacht taal- en digitale vaardigheid. We werken sinds enige tijd zaakgericht, zodat informatie over de klant gebundeld is. Daar maken we verdere stappen in zodat inwoners (proces)informatie over hun 'vraag' in kunnen zien. Voorop staat dat we doen wat we zeggen en dat een afspraak ook echt een afspraak is. Door meer en sneller de klanttevredenheid te meten, kunnen we dit monitoren.

Samen aan zet

Werk en leren als motor van ontwikkeling

Wij willen een ondernemersvriendelijke gemeente zijn met een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Het ondernemersloket is daarbij de manier waarop we samenwerken bij het aantrekken en/of uitbreiden van bedrijvigheid en werkgelegenheid. Onze ligging aan de rijksweg A7 en aan de grens biedt kansen. We werken samen met Midden-Groningen en de provincie om de economische aantrekkelijkheid van deze corridor meer te vermarkten en te vergroten. Deze periode zetten we vol in op circulaire economie. We werken samen met andere gemeenten aan innovatieve werkgelegenheid op het gebied van hennep en vlas.

We hebben de ambitie om de 'meest MKB-

vriendelijke gemeente' te zijn in 2022. Om dat te bereiken werken we intensief samen met het midden- en kleinbedrijf om te komen tot minder (overbodige) regelgeving, transparante communicatie en (indien mogelijk) een regressieve ontwikkeling van de lasten.

De economie trekt aan en dat zou moeten leiden tot meer kansen op de arbeidsmarkt voor onze inwoners, zowel in onze gemeente als in de regio. Vraag en aanbod zijn echter onvoldoende op elkaar aangesloten. De situatie van de arbeidsmarkt is inmiddels zo dat "wie de mensen heeft, die heeft de markt". We kiezen ervoor om samen met bedrijven 'op voorraad' te gaan scholen. Waarbij vooral we inzetten op de kansrijke beroepen en branches waar nu

en in de toekomst veel vraag ontstaat. Daarbij is het mogelijk om meer mensen op te leiden dan waarvoor binnen afzienbare tijd een baan beschikbaar is. Door goede afspraken met opleidingsinstituten en (potentiële) werkgevers zal dit leiden tot win-winsituaties.

Eerdere afspraken met werkgevers voor werkzoekenden over een betere aansluiting op de arbeidsmarkt houden we vast.

We gaan initiatieven ontwikkelen om de arbeidsmarkt nog meer regionaal dan gemeentelijk te benaderen. Ook kansen in Duitsland nemen we daarbij mee. Waar nodig kijken we naar mobiliteitsmogelijkheden om zo mensen aan het werk te helpen. Door de mogelijkheid te bieden van tijdelijk werk met behoud van uitkering worden mensen onder de uitkeringsnoemer weggehaald. Wij faciliteren dit als het niet leidt tot verdringing.

Integraliteit staat deze coalitieperiode hoog op de agenda. Werk en inkomen zijn twee onlosmakelijke onderwerpen. Per 1 juli 2018 start het nieuwe participatiebedrijf als opvolger van WSW-bedrijf Synergion. De teams Werk van de deelnemende gemeenten zijn dan overgegaan en het nieuwe bedrijf richt zich meer op werk en toeleiding naar werk. Het participatiebedrijf kan hier op inspelen door mogelijk met cofinanciering van werkgevers en in samenspraak met hen kandidaten op te leiden.

Economische ontwikkeling kan niet zonder goede digitale bereikbaarheid. De provincie faciliteert de uitrol van snel breedbandinternet

door middel van een lening. Voor Oldambt is snel internet een basisvoorziening. Mocht het provinciaal traject niet tot aanleg leiden op redelijke termijn, dan zijn wij bereid zelf de regie te nemen samen met Oldambt Verbindt.

acties

- Actieplan MKB-vriendelijkste gemeente
- Doelstelling tien procent circulair in te kopen.
- Grensoverschrijdende economische agenda uitvoeren.
- Breedband zelf ter hand nemen als provinciale regeling niet leidt tot succes.
- Vooruitlopend op de markt scholingstrajecten aanbieden.
- Tijdelijk werken met behoud van uitkering kan. Dit kan in eerste instantie voor een periode van drie maanden. Een verlenging van drie maanden na de eerste periode is mogelijk, dit is altijd maatwerk. Voorwaarde is wel dat er een arbeidscontract van minimaal zes maanden met een regulier cao-loon aan vast hangt.
- We maken maatwerkafspraken als bijvoorbeeld een opleiding langer duurt, maar dan is een arbeidscontract het perspectief.
- Het team Inkomen gaat over naar het participatiebedrijf waarbij integraliteit binnen het sociaal domein wordt geborgd.
- Voor doelgroepen zoals jongeren met praktijkonderwijs of voortgezet speciaal onderwijs en 55+’ers maken we apart beleid, aansluitend bij hun kansen en mogelijkheden.

Onderwijs is de sleutel naar een zelfredzaam bestaan. Daar kun je niet vroeg genoeg mee beginnen. Daarom zetten we in op doorlopende leerlijnen voor 0- tot 23-jarigen en bouwen we aan arbeidsmarktgerichte opleidingen in samenhang met scholen. Voorscholen zijn daarbij essentieel onderdeel van een schoolcarrière.

acties

- We pakken op het thema voorschoolse educatie de regie en ontwikkelen hiervoor zo snel mogelijk een integrale visie. Er worden duidelijke (kwaliteits)eisen gesteld aan de betrokken partijen.
- Op basisscholen gaan we door met de lessen Duits en kiezen voor pilots zoals programmeren of 3D-technologie.
- Verder kijken we naar integraliteit in onderwijsvormen. Dit kan tot meer kansen voor kinderen leiden. Daarom hebben we met belangstelling kennisgenomen van het onderzoek van de buurgemeente Westerwolde naar uittreding uit het SOOOG.
- Door een sterke toename van het aantal leerlingen met gedrags- en/of leerproblematiek en door de verhoging van de leeftijdsgrens naar 21 jaar groeien de regionale scholen die in De Stuwe zijn gehuisvest onverwacht sterk. Dat betekent dat uitbreiding noodzakelijk is om alle kinderen de voor hun noodzakelijke vorm van onderwijs te bieden. We gaan met omliggende gemeenten in gesprek over de exploitatiebijdrage.

Armoede integraal bestrijden

Als een kind in een moeilijke financiële thuissituatie opgroeit, heeft dat vaak meerdere oorzaken. De coalitie gaat hier integraal op inzetten. Dat betekent dat in geval van intake of verstrekking onderzoek wordt gedaan naar de totale situatie en waar nodig wordt gesproken over doorverwijzing richting bijvoorbeeld het voorliggend veld, een Centrum voor Jeugd en Gezin, de Volkskredietbank of andere vormen van hulp- en dienstverlening. Werk is vaak de beste manier om je inkomenspositie te verbeteren. Daar kijken we dus altijd als eerste naar. Door het verbinden van het de beide beleidsterreinen via het nieuwe participatiebedrijf, vergroten we de kans op inkomensverbetering.

We gaan onderzoeken of processen in het gehele sociale domein efficiënter georganiseerd kunnen worden. Dan gaan vaak de kosten voor baat, we maken bij dit soort plannen altijd een businesscase.

Wij hebben een kwalitatief goed armoede-bestrijdingsbeleid. Er zijn veel, goed toegankelijke voorzieningen die bijdragen aan het bestrijden van armoede en ervoor zorgen dat inwoners deel kunnen (blijven) nemen aan het maatschappelijk verkeer. Maar nog steeds groeit een deel van onze jeugdige inwoners in armoede op. Wij hebben hier altijd aandacht voor. Er zijn voorzieningen voor onder andere leermiddelen, cultuur, sport en andere voorzieningen in het kindpakket. Deze voorzieningen blijven op hetzelfde niveau en van dezelfde kwaliteit.

We investeren op de integraliteit van werken met de betrokken ketenpartners in het welzijns-veld. Daar is veel winst te halen. Een goed en belangrijk middel daarbij is een duidelijke en voor iedereen te raadplegen sociale kaart. Op deze manier kan elke inwoner zien welke hulp en mogelijkheden er zijn om zijn/haar probleem te helpen oplossen. Hierbij geldt; zelf waar dat kan, ondersteuning waar moet.

Onze schuldhulpverlening is grotendeels ondergebracht bij de Volkskredietbank. We zien dat mensen zich steeds eerder melden. Door integraal te werken, signaleren we zaken nog eerder en kunnen mogelijk doorverwijzing voorkomen. De schuldhulpverlening richt zich nog niet op ondernemers. We starten daar een pilot voor.

acties

- Voortzetten van armoedebeleid en verbinden met domein werk.
- Sociale kaart Oldambt ontwikkelen; ook voor minder taalvaardige en minder digitaalvaardige inwoners.
- Wij willen in samenwerking met voorliggende en maatschappelijke partners inzetten op de aanpak van schuldenproblematiek. Bijvoorbeeld door een platform op te richten van waaruit kan worden samengewerkt.
- Pilot problematische schulden voor ondernemers. Hulp en ondersteuning bij het oplossen van deze problemen.

Ondersteuning thuis

Wij zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). We ondersteunen inwoners bij meedoen in de samenleving en ondersteuning thuis.

Door nog meer of op een andere manier samen te werken en verbindingen te intensiveren, vereenvoudigen we processen en verbeteren kwaliteit waar nodig. We kijken naar ontschotting in de samenwerking met de zorgverzekeraars en zorgkantoren, zodat er mogelijk nog efficiëntere zorg kan worden geleverd. Het niveau en de kwaliteit van de Wmo-voorzieningen blijven tenminste op hetzelfde peil. Onduidelijk is nog wat de komst van een eigen bijdrage in de vorm van een abonnementstarief voor inwoners met deze vorm van ondersteuning vanuit Den Haag gaat betekenen voor onze begroting.

Initiatieven van inwoners om met elkaar te bouwen aan samenwerken en samenleven zoals in onder andere Westerlee gebeurt, juichen we toe en faciliteren we van harte.

acties

- Ontschotting van de zorg in samenwerking met zorgkantoren.
- Actieplan als helder wordt wat het abonnementstarief voor Wmo betekent.

Jeugdzorg

Een van onze 'nieuwe' taken is jeugdzorg. Met de komst hiervan is een bezuinigingsopgave van dertig procent opgelegd. Dit levert in financiële zin grote problemen op. Wij zetten in op verbetering van stuurbaarheid en transparantie om zo beter te kunnen bepalen of de inzet en de kwaliteit van de geleverde zorg passend en naar wens is. Hierbij is ruimte voor experimenten die gericht zijn op het verbeteren van kwaliteit van de hulp en de efficiency. Doen we met elkaar de juiste dingen voor het kind op een zo eenduidig mogelijke wijze en zo simpel

als mogelijk? De coördinatie van de jeugdzorg is neergelegd bij de RIGG, een organisatie die voor alle gemeenten van de provincie Groningen de zorginkoop doet. Bij de totstandkoming van de RIGG is afgesproken deze voor 2020 te evalueren. Daarbij zullen wij het principe van de decentralisatie waarbij elke gemeente zelf is en afwegingen maakt,

afwegen tegen het voordeel van een meer gezamenlijk beleid.

In 2017 is het nieuwe gezondheidsbeleid, in samenspraak met inwoners op- en vastgesteld. Veel kinderen gaan, mede om financiële redenen, niet meer naar de tandarts en dat leidt tot hoge kosten later.

We zetten extra in op integrale vroeghulp in de eerste 1000 dagen van het leven van een kind. Dit van fundamenteel belang voor de ontwikkeling van een kind. Door in te grijpen bij beginnende problematiek, kan zwaardere zorg voorkomen worden. Hierbij werken we samen met onder meer consultatiebureaus en voorscholen.

acties

- Pilots jeugdzorg om kwaliteit en efficiency te verbeteren.
- Mondgezondheidsweek invoeren.

Samen wonen, samen leven

In Oldambt kun je prettig wonen en leven. Het landschap is prachtig, de huizen betaalbaar en er is genoeg te doen. Er wordt veel georganiseerd en er zijn veel mogelijkheden om te sporten en te bewegen. Maar het kan nog zoveel beter. De kwaliteit van de huurhuizen en een deel van particuliere woningen moet omhoog. We houden leefbaarheid in stand door zelf de regie te pakken op verpaupering en leegstand. We willen daar waar nodig er middelen voor vrijmaken. Vergrijzing en wegtrekkende jongeren maken dat we misschien keuzes moeten maken samen met inwoners over zorg dicht in de buurt, voorzieningen en sportaccommodaties. De dorps- en wijkvisies zijn hiervoor een mooi handvat. Kwaliteit staat daarbij voorop.

Sommige dorpen en wijken zijn daar al voortvarend mee aan de slag. De aanpak zoals in Westerlee, die inmiddels in meer dorpen uitvoering krijgt, helpen we graag mee verder uitbouwen. Deze opgave is natuurlijk niet uniek voor Oldambt. We werken daarom samen met de buurgemeentes en de provincie. In nationaal verband zoeken we verbinding met andere regio's om kennis uit wisselen, van elkaar te leren en samen op te trekken naar de rijksoverheid.

acties

- Aanpak leegstand en verpaupering 'slechte' woningen.
- Verder faciliteren bewonersinitiatieven.

Leefbare dorpen en wijken

Een gemeenschap bouw je samen. Met gebiedsregie als anker werken we samen met inwoners, ondernemers, woningbouwcorporaties

en maatschappelijke partners aan een fijne buurt om in te werken en te leven. Dat kan voor elk dorp en elke wijk anders zijn. Samen bepalen we de opgave en samen gaan we aan de slag.

Voor de kernen Scheemda en Bad Nieuweschans geldt dat er mooie ontwikkelingen op stapel staan. Bad Nieuweschans timmert aan de weg als kuuroord en met de herinvulling van de Oude Remise. Deze ontwikkeling steunen we graag en bouwen we verder uit. De komst van het ziekenhuis naar Scheemda biedt kansen voor een aantrekkelijk lokaal centrum, daarop ontwikkelen we een integrale visie.

Inmiddels zijn de plannen voor de 'Poort van Winschoten' in een vergevorderd stadium. Dit project is onderdeel van de versterking van de binnenstad van Winschoten. De uitbreiding van het gemeentehuis is een belangrijk onderdeel van dit plan. Met de uitvoering hiervan wordt een lang gekoesterde wens van het zoveel mogelijk op één locatie laten werken van de ambtelijke organisatie gerealiseerd. Het programma Aanpak Binnenstad is afgerond, maar met de activiteiten moeten we door. Het gaat dan om aanpak leegstand en verpaupering van slechte panden en blijvend investeren in de aantrekkelijkheid van het kernwinkelgebied. Dat kan door promotie en evenementen, maar ook door het toestaan van vernieuwende winkelconcepten zoals 'blurring' of wonen boven winkels.

In de afgelopen collegeperiode is het betaald parkeren in Winschoten afgeschaft. De coalitie wil dit zo houden. Op 31 december 2019 eindigt

het bestaande convenant met daarin afspraken over parkeren en reclamebelasting. Dit heeft invloed op onze begroting. Het overige vastgoed van de gemeente verdient aparte aandacht. In de afgelopen jaren is veel vastgoed afgestoten en deze trend wordt doorgezet.

acties

- Voor Scheemda maken we een centrumplan samen met inwoners en ondernemers.
- We maken in een convenant afspraken met ondernemers over een aantrekkelijke binnenstad en parkeren.
- Voor de panden die leeg komen te staan na ontwikkeling van de Poort van Winschoten zoeken we een andere bestemming.
- We onderzoeken het uitbesteden van vastgoedbeheer aan een externe partij in het kader van efficiency.

Wonen en leefbaarheid

Een fijne plek om te wonen is essentieel voor elke inwoner. In Oldambt kun je mooi wonen, maar er zijn ook grote uitdagingen. De gevolgen van de gaswinning zijn duidelijk zichtbaar in onze gemeente. We blijven strijden voor gelijke en eerlijke behandeling van onze inwoners.

De kwaliteit van de huurhuizen kan en moet in sommige dorpen en wijken omhoog. Leegstand in de koopsector is een punt van aandacht. De woningvoorraad moet bestaan uit een vraaggerichte en toekomstbestendige mix voor jongeren, ouderen, koop en huur. Wij staan daarbij open voor nieuwe vormen van bouwen zoals bijvoorbeeld tiny houses. Bij sloop van

delen van de woningvoorraad kijken we naar de mogelijkheid van duurzame, kwalitatief goede herbouw van woningen, rekening houdend met de demografische ontwikkelingen op basis van objectieve criteria.

Blauwestad kent momenteel een groei aan belangstelling. Dit is mooi en goed voor het gebied. Ook in deze coalitieperiode handhaven wij de afspraken dat woningbouw in Blauwestad zich bevindt in het hogere marktsegment. Deze woningbouw mag niet concurrerend zijn ten opzichte van de woningen in onze huidige dorpen en wijken in de regio.

acties

- Nieuwbouw moet worden afgestemd op toekomstige zorg en welzijnsvragen (levensloopbestendig bouwen). Wij pakken de regie hierop.
- Een gedeelte van alle nieuw te bouwen woningen moet zorgbestendig zijn.
- We maken ruimte voor tiny houses als daar behoefte aan is in de markt of als er een integrale verbinding te leggen is met zorg.

Groen Oldambt

Oldambt is prachtig. We hebben ons stoere grootschalig polderlandschap met openheid, dijken en enkele boerderijlinten. Vervolgens de eeuwenoude dorpslinten van Finsterwolde, Beerta, Midwolda en Oostwold die Blauwestad omzomen. Blauwestad is een nieuw landschap waarin natuur, wonen en recreëren elkaar in samenhang versterken. Dan het stedelijk landschap Winschoten en de rijksweg A7, de economische motor van het gebied. Tenslotte de zandruggen met bossen en natuurgebieden

bij Westerlee en Heiligerlee. En ons weidse waddenland, ons werelderfgoed dat bekend staat om zijn zeldzame waarden, rustpunten en bijna onbegrensde weidsheid.

Dit kwetsbare landschap willen we behouden en bewaren. We willen de biodiversiteit verhogen door samen met inwoners en (agrarische) ondernemers na te denken over biologisch beheer van bermen en akkerranden.

acties

- Biologisch beheer van bermen en akkerranden.

Duurzaamheid is één van onze prioriteiten. Er is volop ruimte en mogelijkheid om op gebouwen, dijken en nog aan te wijzen kavels zonnepanelen te plaatsen. We gaan in gesprek

met de NAM om vrijkomende gaslocaties voor alternatieve energie aan te wenden. Daarnaast willen we ruimte bieden aan initiatieven voor zonneparken, mits de initiatiefnemers dat samen met bewoners willen vormgeven. De opgave van honderd hectare zoals eerder door de raad vastgesteld, zien we dan in het totaal van alle maatregelen als een eerste stap.

Grootschalige industriële windparken met hoge windturbines zijn in onze gemeente met ons kwetsbare en waardevolle landschap wat ons betreft niet aan de orde. Kansen voor grootschalige windenergie liggen op zee. In geval van kleine windmolens die de horizon niet vervuilen, maken we telkens een nieuwe afweging.

acties

- Ruimte voor zonne-energie, niet voor grootschalig windenergie.
- Ruimte zoeken voor zon op daken, dijken en gaslocaties.
- Onderzoeken of we in elke kern een laadpaal voor elektrische auto's kunnen plaatsen.
- Sportverenigingen en scholen gaan mee in de normale route en kunnen hun afval gescheiden aanbieden.

In verband met de versnelde afbouw van de gasproductie staat aardgasloos bouwen hoog op de agenda. We willen daarnaast samen met inwoners en corporaties plannen maken om bestaande woningen af te sluiten van het gas. Dat kunnen we als lokale overheid niet alleen. Dat moet in samenspraak met het rijk en daar vragen we binnen de VNG aandacht voor. Daarmee wordt tevens een bijdrage geleverd aan de duurzaamheidsopdracht die de lokale overheid heeft vanuit het bestuursakkoord.

Het onderhoud van de openbare ruimte is op afgesproken niveau. Ruim tachtig medewerkers van de gemeente en een even groot aantal mensen van Synergon werkt dagelijks aan het onderhoud. Waar dat kan, willen we het onderhoud naar een hoger plan tillen. In samenspraak met het participatiebedrijf onderzoeken we de mogelijkheid om bijstandsgerechtigden op te leiden tot medewerkers groenonderhoud en hen met de bestaande regelingen aan werk te helpen. Vanwege de grote productie van rozenonderstammen in onze regio en onze binding met de roos, kijken we of we samen met kwekers perken in Oldambt kunnen onderhouden.

acties

- Actieplan aardgasloze wijk met inwoners en corporaties.
- Pilot rozenperken in plaats van groen.

Veiligheid

Het Marktpllein is het uitgaansgebied voor jong en oud. Wij maken ons zorgen over het alcohol- en drugsgebruik op het Marktpllein. Samen met scholen en preventieve organisaties willen we samenwerken om deze problematiek ook daar aan te kaarten en bespreekbaar te maken. Ook gaan we daarover in gesprek met ondernemers op het Marktpllein.

acties

- We zetten de situatie Marktpllein hoog op prioriteitenlijst van de politie.
- We bouwen in samenwerking met scholen aan een preventieprogramma.
- We kijken naar de mogelijkheden om het aantal BOA's te vergroten.

Verkeer en infrastructuur

Verkeersveiligheid is een belangrijke factor van het woongenot en is een samenspel van inrichting, handhaving en verkeersdeelnemers die veelal zelf in het gebied wonen. Serieuze knelpunten lossen we op met gebruikers en buurtbewoners. Bedrijven met zwaar materieel hebben een grote verantwoordelijkheid voor de verkeersveiligheid op de buitenwegen en hierop spreken we hen ook aan.

In de komende jaren moeten diverse bruggen en wegen worden vervangen of hersteld. De opgave voor wegen in het buitengebied is fors. Voor onderhoud reserveren we middelen. Voordat we tot vernieuwing van bruggen en wegen overgaan, onderzoeken we alternatieve mogelijkheden.

De belangrijkste entree van Winschoten is de "Blauwe Roos". Dit verkeersplein leidt bij een openstaande brug vaak tot flinke verkeersopstoppen. De Blauwe Roos is van de provincie. Desalniettemin benadrukken we regelmatig bij de provincie dat een goede ontsluiting van Winschoten essentieel is.

acties

- Blijvend aandacht vragen voor een oplossing voor de Blauwe Roos.
- Aandacht hebben voor positie van fietsers.

Recreatie en toerisme

Zoals al gezegd, is Oldambt een prachtig gebied met een rijke historie. We hebben veel geïnvesteerd in de aantrekkelijkheid van het gebied voor toeristen. Dit zijn nu vooral dagjesmensen. We zetten ons in voor verlenging van de verblijfsduur en blijven inzetten op de komst van een vakantiepark of hotel. De Wadden zijn een sterk merk en Oldambt

hoort daar nadrukkelijk bij. De verhalen van Oldambt, het communisme, het creëren van het polderlandschap, het verhaal van de vesting Nieuweschans en alle andere verhalen over ons gebied zijn van grote waarde voor het versterken van ons toeristische klimaat. Dat geven we verder vorm om zo het toeristisch potentieel te benutten.

Oldambt is een evenementengemeente. Er wordt veel georganiseerd en er is altijd wat te doen. Daar zijn we trots op. Nieuwe initiatieven moedigen we aan. Afstemming en planning is ingewikkeld, omdat er niet altijd inzicht is in activiteiten van anderen. We geven daarom Stichting Marketing Oldambt een belangrijke positie en rol in het afstemmen en communiceren van de verschillende evenementen. Zij heeft de kennis en expertise met betrekking tot regio- en citypromotie en het organiseren van evenementen.

acties

- Ontwikkelen toeristisch arrangementen met Oldambtster verhalen als uitgangspunt.
- Stichting Marketing Oldambt wordt het schakelpunt voor evenementen in Oldambt.

Kunst en cultuur

Cultuur zorgt ervoor dat mensen zich thuis voelen. Cultuur draagt bij aan de identiteit van onze dorpen en wijken. Daarom heeft cultuur een grote maatschappelijke waarde. Voor culturele evenementen kunnen organisatoren een beroep doen op de verschillende subsidies. We willen ruimte bieden voor vernieuwing. We hebben in onze cultuurbudgetten ruimte opgenomen voor nieuwe initiatieven. Cultuur houden we toegankelijk voor iedereen. Daarom doen we mee aan het Jeugdcultuurfonds

en zetten we in op cultuureducatie waarbij we kinderen in aanraking brengen met podiumkunsten, kunst en muziek. We leggen een nauwe verbinding tussen cultuur, onderwijs, evenementen en citymarketing. Pura Vida is van dat laatste een goed voorbeeld.

acties

- We onderzoeken de mogelijkheden voor een Oldambtster cultuurpas.
- We dagen de organisatoren van Pura Vida uit om er een tweedaags evenement te maken en zo de verblijfsduur van toeristen te verlengen.

In 2015 opende cultuurhuis De Klinker en heeft een centrale positie in het culturaanbod. De Klinker is er voor iedereen, of het nu gaat om theater, muziekonderwijs of bibliotheek. Vanwege de centrale rol in het culturele klimaat

is het belangrijk dat De Klinker financieel gezond is en blijft. Als eigenaar van het gebouw staan we in de komende jaren voor een aantal forse kostenposten. We onderzoeken of de huidige constellatie voldoende toekomstbestendig is.

Sport en bewegen

Sportverenigingen vormen het cement van leefbare dorpen en wijken. Op het veld of in de zaal; dat zijn plekken waar ontmoeting, beweging en vrijwilligerswerk elkaar ontmoeten. Op het sportveld vallen achterstanden weg, verbetert de gezondheid en leren we samenwerken. Er is een accommodatienota vastgesteld waarin is gewaarschuwd voor forse toekomstige investeringen. Wij zijn een groot voorstander van het clusteren van sportaccommodaties met behoud van kwaliteit. We gaan aan de slag met verenigingen die daarmee vaart willen maken.

We werken aan een stimuleringsregeling voor partijen die willen samenwerken. Ter stimulering van talentvolle sporters onderzoeken we of een sportfonds voor talenten bijdraagt aan het topsportklimaat in Oldambt.

Er is recentelijk een start gemaakt met het sportloket, dat is na analogie van het ondernemersloket, de plek waar wij proactief met verenigingen communiceren en waar elke vereniging terecht kan. Om dit te realiseren, bouwen we het sportloket verder uit.

acties

- Ontwikkelen stimuleringsregeling voor samenwerkende verenigingen.
- We onderzoeken een talentensportfonds.

Financieel betrouwbaar en gezond

Gezien de huidige onzekere financiële vooruitzichten is het vrijwel onmogelijk om gewenste voorstellen vast te leggen in dit coalitieakkoord. Ook liggen er een aantal zaken die wij aan zien komen en waar alvast een waarschuwing willen geven.

Niet eerder dan tijdens de vaststelling van de begroting 2019 en de verdere meerjarenbegroting in november kunnen ambities en plannen worden gefinancierd. Bij een heel somber perspectief lukt dat mogelijk helemaal niet. We sluiten niet uit dat we moeten zoeken naar bezuinigingen om tekorten te voorkomen of zaken moeten ombuigen om wensen alsnog invulling te geven.

Ambities

Gebiedsgericht werken zetten we deze periode door. We hebben de formatie gebiedsgericht werken meerjarig meegenomen. Daarnaast is er per jaar 100.000 euro beschikbaar voor projecten/burgerinitiatieven. Wij zouden dit graag tot en met 2021 door willen zetten. De geschatte kosten hiervan zijn 100.000 euro per jaar.

Om het ondernemersloket uit te bouwen, moeten we investeren. Het gaat deels om automatisering en deels om mensen waarvan de geschatte kosten 50.000 tot 100.000 euro per jaar zijn.

We versterken Stichting Marketing Oldambt. De nieuwe positie en taken brengen ongeveer 50.000 euro aan structurele kosten met zich mee.

De kosten van de uitbreiding van De Stuwe, met 5 lokalen op de begane grond, schatten we in op 1,2 miljoen euro. Zo kunnen we de uitbreiding van de doelgroep en de toename van het aantal kinderen opvangen.

Te verwachten kosten

Het rijk heeft nog geen duidelijkheid gegeven over hoe het abonnementstarief eigen bijdrage Wmo er uit komt te zien. We houden er echter rekening mee dat deze maatregel financieel nadelig uitpakt voor ons. De vraag hoe groot dit nadeel is, is nog niet concreet te maken. In de begroting voor 2019 houden we al rekening met de herinvoering van de eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp. Dit gaat om een bedrag van 350.000 euro. De vraag is of dit bedrag als inkomst na invoering van het abonnementstarief nog realistisch is.

Als de raad het advies over de accommodaties overneemt, zijn de extra kosten gedurende tien jaar 300.000 euro per jaar. Over de invulling moet een beslissing worden genomen door de raad.

Bijlages

Bijlage 1: portefeuilleverdeling

Burgemeester	PvdA <i>Leefbaarheid, ruimte en welzijn</i>	SP <i>Middelen, mobiliteit en beheer</i>	VVD <i>Economie, arbeidsmarkt, sport en dienstverlening</i>	PvH <i>Onderwijs, jeugd, cultuur en duurzaamheid</i>
• Openbare orde en veiligheid • Communicatie • Bestuurlijke samenwerking • Internationalisering	• Ruimtelijke ordening • Leefbaarheid; krimp, wonen en gebiedsgericht werken • Coördinatie decentralisaties • Welzijn en Wmo • Armoedebelid • Ondernemers-loket	• Financiën • P&O • Verkeer • Vervoer • Beheer & onderhoud • Participatiewet	• Economie • Arbeidsmarkt-beleid • Sport • Dienstverlening • Toerisme en recreatie	• Onderwijs • Integraal jeugdbeleid • Cultureel erfgoed • Duurzaamheid & milieu • Cultuur & evenementen • Jeugdzorg
	1e loco	4e loco	3e loco	2e loco
	Gebied: Scheemda, Nieuw-Scheemda, 't Waar en Nieuwolda.	Gebied: Beerta, Bad Nieuweschans, Drieborg, Ganzedijk/ Hongerige Wolf en Nieuw Beerta.	Gebied: Finsterwolde, Midwolda, Oostwold en Blauwestad.	Gebied: Winschoten, Heiligerlee en Westerlee.

Bijlage 2: de 17 Global Goals

In 2015 is er door de leden van de Verenigde Naties een agenda aangenomen op het vlak van duurzame ontwikkeling. De agenda geldt voor de periode tot 2030. De punten in de agenda zijn vertaald in zogenaamde 'Global Goals'. In totaal zijn dit er 17. De 'Global Goals' bouwen voort op de Millenniumdoelen, oftewel de mondiale agenda die van 2000 tot 2015 werd nagestreefd. De Global Goals al betreft het een wereldwijde actie voor duurzame ontwikkeling, de specifieke inzet van gemeenten is onmisbaar omdat veel van de doelen raakvlakken hebben met opgaven van lokale overheden. Denk aan het terugdringen van ongelijkheid, maatschappelijke integratie, een leefbare en veilige leefomgeving, duurzame productie en consumptie, en kwalitatief en participatief bestuur. Alle 17 doelen (de Global Goals) bevatten subdoelen die direct of indirect raken aan het dagelijkse werk van Nederlandse gemeenten.

De doelen zijn:

- 1) Uitbannen van alle vormen van (extreme) armoede
- 2) Einde aan honger, zorgen voor voedselzekerheid en duurzame landbouw
- 3) Gezondheidszorg voor iedereen
- 4) Inclusief, gelijkwaardig en kwalitatief onderwijs voor iedereen
- 5) Gelijke rechten voor mannen en vrouwen en empowerment van vrouwen en meisjes
- 6) Schoon water en sanitaire voorzieningen voor iedereen
- 7) Toegang tot betaalbare en duurzame energie voor iedereen
- 8) Inclusieve, economische groei, werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor iedereen
- 9) Infrastructuur voor duurzame industrialisatie
- 10) Verminderen ongelijkheid binnen en tussen landen
- 11) Maak steden veilig, veerkrachtig en duurzaam
- 12) Duurzame consumptie en productie
- 13) Aanpak klimaatverandering
- 14) Beschermen en duurzaam gebruik van de oceanen en zeeën
- 15) Beschermen van ecosystemen, bossen en biodiversiteit
- 16) Bevorderen van veiligheid, publieke diensten en recht voor iedereen
- 17) Versterken van het mondiaal partnerschap om doelen te bereiken

Anders maken we samen!

COALITIEAKKOORD OLDAMBT 2018 - 2022

